

**AUDITO, APSKAITOS, TURTO VERTINIMO IR NEMOKUMO VALDYMO TARNYBOS
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL KELIŲ TRANSPORTO PRIEMONIŲ VERTINIMO METODINIŲ
REKOMENDACIJŲ PATVIRTINIMO**

2020-02- Nr. V1-
Vilnius

Vadovaudamasis Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nuostatų 14.3 papunkčiu,
t v i r t i n u Kelių transporto priemonių vertinimo metodines rekomendacijas (pridedama).

Direktorius

PATVIRTINTA

Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo
valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų
ministerijos

direktoriaus 2020 m.

d. įsakymu Nr. V1-

KELIŲ TRANSPORTO PRIEMONIŲ VERTINIMO METODINĖS REKOMENDACIJOS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kelių transporto priemonių vertinimo metodinės rekomendacijos (toliau – Rekomendacijos) nustato Lietuvos Respublikos turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymo (toliau – Įstatymas), Turto ir verslo vertinimo metodikos (toliau – Metodika) ir kitų turto vertinimą reglamentuojančių teisės aktų nuostatų taikymo ypatumus atliekant transporto priemonių vertinimą.
2. Vertinant transporto priemones vadovaujasi Įstatymu, Metodika, kitais šį vertinimą reglamentuojančiais teisės aktais, Tarptautinių ir Europos vertinimo standartų nuostatomis, transporto priemonių rinkos žinytais, skelbimų tinklalapiais, kita informacine ir aiškinamąja medžiaga.
3. Transporto priemonės šiose Rekomendacijose skirstomos pagal 2008 m. gruodžio 2 d. Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko įsakymu Nr. 2B-479 patvirtintus Motorinių transporto priemonių ir jų priekabų kategorijų ir klasių pagal konstrukciją reikalavimus ir 2006 m. spalio 2 d. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu Nr. 3D-384 patvirtintomis Traktorių, savaeigių ir žemės ūkio mašinų ir jų priekabų registravimo taisyklėmis.
4. Jeigu šiose Rekomendacijose nurodyti koregavimo koeficientai (pataisos) neapima specifinių transporto priemonių, taip pat trūksta rinkos duomenų lyginamojo, išlaidų (kaštų) metodo arba jų derinio skaičiavimo būdams taikyti, koregavimo koeficientai (pataisos) gali būti nustatomos ekspertinio vertinimo būdu. Taikant šį vertinimo būdą vertintojas turi vadovautis AVNT interneto svetainėje skelbiamomis metodinėmis rekomendacijomis (nuomonėmis) dėl ekspertinio vertinimo būdo taikymo, taip pat kitais viešai prieinamais ekspertinio vertinimo būdo taikymą aprašančiais dokumentais.

II. SĄVOKOS

5. Rekomendacijose ir transporto priemonių vertinimo ataskaitose vartojamos sąvokos:
 - 5.1. **Apklausa** – duomenų apie daiktų, darbų, paslaugų rinkos kainas rinkimas ir kaupimas, apklausiant vertinimo įmones, vertintojus ar remonto paslaugų teikėjus ir šių duomenų išsaugojimas rašytine ar skaitmenine forma;
 - 5.2. **Ekspertinis vertinimas** – vertinimo būdas, kai vadovaujantis ekspertų (fizinių asmenų, juridinių asmenų ar jų grupių) apklausų atlikta analize, nustatomi vertinimui naudojami koeficientai, rodikliai ir kiti dydžiai, leidžiantys įvertinti panašias savybes turintį turtą arba verslą;
 - 5.3. **Prekinės vertės netekimas** – transporto priemonės negrįžtamas vertės netekimas (praradimas, sumažėjimas), dėl remonto, dažymo ar nepašalintų pažeidimų (kai transporto priemonės dalys technologiškai suremontuojamos atstatant jų funkcines savybes, kai remonto technologinis procesas gali turėti įtakos elementui fizinei, cheminei, estetinei būklei ar tarnavimo laikui), įskaitant transporto priemonės istorijos pasikeitimą dėl įvykio fakto, lyginant su transporto priemonės verte iki apgadinimo;
 - 5.4. **Papildoma įranga** – tai įrengimai ir įtaisai, kurie sumontuoti transporto priemonėse papildomai po transporto priemonės pagaminimo ar perdarymo ir kurie nekeičia transporto priemonės kategorijos;
 - 5.5. **Transporto priemonės atkuriamoji vertė** – apskaičiuota pinigų (išlaidų) suma, reikalinga apgadintai transporto priemonei atkurti iki buvusios prieš apgadinimą techninės būklės ir eksploatacinių savybių nustatytais atvejais įvertinant prekinės vertės netekimą;

5.6. **Transporto priemonės atkūrimo (remonto) kaštai** – apskaičiuota pinigų suma, reikalinga apgadintai transporto priemonei atkurti iki buvusios prieš apgadimą techninės būklės ir eksploatacinių savybių;

5.7. **Transporto priemonės likutinė vertė** – apskaičiuota ir (arba) rinkos duomenimis pagrįsta pinigų suma, kurią galima būtų gauti panaudojant (realizuojant) rinkoje kartu išlikusius nesugadintus transporto priemonės elementus;

5.8. **Transporto priemonės nusidėvėjimas (nuvertėjimas)** – turto vertės pokytį lemiantis turto naudingumo sumažėjimas dėl fizinio nuvertėjimo, technologijų, paklausos ar aplinkos pokyčių, išreiškiamas fiziniu nuvertėjimu, funkcinio nuvertėjimu, ekonominiu nuvertėjimu arba šių nuvertėjimų visuma;

5.9. **Transporto priemonės natūralus nusidėvėjimas (nuvertėjimas)** – transporto priemonės fizinių savybių pasikeitimas dėl senėjimo ir ar neigiamo aplinkos poveikio;

5.10. **Transporto priemonių vidutinė rinkos vertė** – pinigų suma, kuri parodo turto vertę, nustatytą statistiniu rinkos kainų tyrimo būdu arba kainų žinytais.

6. Kitos vertinimo ataskaitoje vartojamos sąvokos, jeigu jos atskirai nepaaiškintos, suprantamos ir vartojamos taip, kaip jos yra apibrėžtos Lietuvos Respublikos turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatyme, Metodikoje, kituose teisės aktuose, arba (ir) Tarptautiniuose vertinimo standartuose, Europos vertinimo standartuose.

IV. TRANSPORTO PRIEMONIŲ VERTINIMO ORGANIZAVIMAS IR PROCEDŪRŲ VYKDYMAS

7. Atlikdamas vertinimą vertintojas gali pasitelkti kitus specialistus, pasinaudoti autoservisų turima technine informacija ir įranga. Kitų specialistų ar autoservisų pagalbą vertintojas turėtų pasitelkti tuo atveju, kai galimi vizualiai nematomi defektai. Tokiu atveju vertinimo ataskaitoje pateikiami nustatytus vizualiai nematomus defektus patvirtinantys įrodymai (išrašas iš kompiuterinės programos, specialisto nustatyti faktai ir išvada dėl gedimo ir pan.).

8. Transporto priemonės vertinimo sutartyje arba techninėje užduotyje be Lietuvos Respublikos turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatyme nustatytos informacijos taip pat turi būti nurodyta transporto priemonės identifikavimo duomenys (pvz. markė, modelis, identifikavimo numeris ir pan.).

9. Transporto priemonės apžiūros metu surenkama vaizdinė medžiaga (nuotraukos, vaizdo įrašai). Šiose nuotraukose ir (arba) vaizdo įrašuose turi būti matoma visa transporto priemonės išorė, identifikavimo numeris, transporto priemonės vidus, esant galimybėms – odometro, moto-valandų ar darbo valandų skaitiklio rodmenys, variklio skyrius, transporto priemonės apgaditimai ir kiti, vertintojo nuožiūra, svarbūs transporto priemonės vertinimui elementai. Kiekvienu konkrečiu atveju vertintojas sprendžia, kiek būtina daryti nuotraukų, kad būtų objektyviai užfiksuoti visi transporto priemonės apgaditimai.

10. Atlikdamas transporto priemonės apžiūrą vertintojas užpildo apžiūros aktą, nustato ir užfiksuoja transporto priemonės vertinimui atlikti aktualias individualias savybes, būklę ir apgadinimus, jeigu transporto priemonė yra apgadinta.

V. APGADINTOS TRANSPORTO PRIEMONĖS VERTINIMAS

11. Atliekant apgadintos transporto priemonės vertinimą, vertintojas turi:

11.1. nustatyti transporto priemonės vidutinę rinkos vertę;

11.2. apskaičiuoti transporto priemonės atkūrimo (remonto) kaštus;

11.3. nustatyti transporto priemonės rinkos vertę prieš apgadimą, jeigu atkūrimo (remonto) kaštai viršija 50 % vidutinės rinkos vertės arba jeigu turi būti nustatomas prekinės vertės netekimas;

11.4. nustatyti prekinės vertės netekimas (šiose Rekomendacijose nustatytais atvejais);

11.5. nustatyti transporto priemonės likutinę vertę, jeigu atkūrimo (remonto) kaštai viršija 75 % transporto priemonės rinkos vertės prieš apgadimą.

VI. TRANSPORTO PRIEMONIŲ VIDUTINĖS RINKOS VERTĖS NUSTATYMAS

12. Vidutinė rinkos vertė nustatoma taikant statistinį rinkos kainų tyrimo būdą arba vadovaujantis transporto priemonių kainų žinynais.

13. Jeigu nėra galimybės nustatyti transporto priemonės vidutinės rinkos vertės taikant statistinį rinkos kainų tyrimo būdą arba kainų žinynus, tokiu atveju transporto priemonės vidutinė rinkos vertė apskaičiuojama pagal šią formulę:

$$V_{VID} = P_N \times k_M / 100,$$

kur:

V_{VID} - transporto priemonės vidutinė rinkos vertė;

P_N - naujos transporto priemonės kaina;

k_M - vidutinis transporto priemonės vertės pokyčio koeficientas priklausomai nuo transporto priemonės senumo %.

14. Vidutinis transporto priemonės vertės pokyčio koeficientas k_M nustatomas statistinių rinkos kainų tyrimo būdu arba vadovaujantis 1 priede atskiriems transporto tipams pateiktomis koeficiento k_M vidutinėmis reikšmėmis.

VII. TRANSPORTO PRIEMONIŲ RINKOS VERTĖS NUSTATYMAS

15. Transporto priemonės rinkos vertė nustatoma lyginamuoju metodu arba taikant lyginamojo ir išlaidų (kaštų) metodų derinį pagal šią formulę:

$$V_V = (1 + k_r / 100) \times k_v \times V_{VID} + k_{tr1} \times V_{PI} \pm k_{tr2} \times V_P + k_{tr3} \times V_R - V_A \pm V_F,$$

kur:

V_V - transporto priemonės rinkos vertė;

k_r - koregavimo koeficientas, įvertinantis transporto priemonės tikrosios ir vidutinės statistinės ridos skirtumą;

k_v - koregavimo koeficientas, įvertinantis prekinę išvaizdą, bendrą techninę būklę, panaudojimo paskirtį;

V_{VID} - transporto priemonės vidutinė rinkos vertė;

k_{tr1} - papildomai įrengtos įrangos vertės koregavimo koeficientas;

V_{PI} - papildomai įrengtos įrangos vertė;

k_{tr2} - padangų vertės koregavimo koeficientas;

V_P - padangų koregavimo vertė;

k_{tr3} - transporto priemonės techninę būklę gerinančio remonto vertės koregavimo koeficientas;

V_R - transporto priemonės techninę būklę gerinančio remonto vertė;

V_A - koregavimo vertė, kuria įvertinami nepataisyti arba netinkamai pataisyti apgaditimai ir defektai;

V_F - koregavimo vertė, kuria įvertinami kiti įtakojantys veiksniai.

16. Koregavimo koeficiento k_r dydis, kuriuo įvertinamos vertinamos transporto priemonės ir lyginamųjų objektų ridos skirtumas, nustatomas 73.2. punkte numatyta tvarka, tačiau vietoje R_{vs} (vidutinės statistinės ridos) skaičiavimų sekoje naudojant lyginamųjų objektų ridos vidurkį.

17. Koregavimo koeficientas k_v , kuriuo įvertinama transporto priemonės išvaizda ir bendra techninė būklė, panaudojimo paskirtis, nustatomas pagal formulę:

$$k_v = k_{v1} \times k_{v2},$$

kur:

k_v - koregavimo koeficientas;

k_{v1} - koeficientas, kuriuo įvertinama prekinė išvaizda ir bendra techninė būklė;

k_{v2} - koeficientas, kuriuo įvertinama panaudojimo paskirtis.

18. Koeficientas k_{v1} nustatomas pagal transporto priemonės prekinę išvaizdą ir bendrą techninę būklę:

18.1. ypač gera $k_{v1} = 1,1 - 1,2$;

18.2. gera $k_{v1} = 1,0 - 1,1$;

18.3. tvarkinga $k_{v1} = 1,0$;

18.4. vidutiniška $k_{v1} = 0,9 - 1,0$;

18.5. netvarkinga $k_{v1} = 0,8 - 0,9$.

19. Transporto priemonių prekinė išvaizda ir bendra techninė būklė nusakomos taip:

- 19.1. *ypač gera* – kai tvarkingos transporto priemonės techninei būklei palaikyti buvo taikomos papildomos gerinančios priemonės, ir ji buvo eksploatuojama akivaizdžiai geresnėmis nei vidutinės sąlygos;
- 19.2. *gera* – kai tvarkingos transporto priemonės techninei būklei palaikyti buvo taikomos papildomos gerinančios priemonės (pvz., kėbulo išorinių paviršių poliravimas, antikorozinis apdorojimas ir kt.);
- 19.3. *tvarkinga* – kai atitinka natūralų transporto priemonės nusidėvėjimą atsižvelgiant į jos amžių ir paskirtį;
- 19.4. *vidutiniška* – kai transporto priemonė turi akivaizdžių sunkesnių negu įprastinės eksploatacijos požymių ir jos nusidėvėjimas pranoksta natūralų transporto priemonės nusidėvėjimą;
- 19.5. *netvarkinga* – kai transporto priemonė turi akivaizdžių sunkesnių negu įprastinės eksploatacijos požymių, jos nusidėvėjimas pranoksta natūralų transporto priemonės nusidėvėjimą ir neatitinka eksploatuojamoms transporto priemonėms taikomų techninių reikalavimų.
20. Koeficientas k_{V2} taikomas lengviesiems ir jų bazėje pagamintiems automobiliams. Jei šie automobiliai buvo naudojami kaip taksi (pavežėjų), mokomieji, nuomos kompanijų, policijos ar kitų tarnybų automobiliai arba eksploatuoti akivaizdžiai sunkesnėmis sąlygomis (komerciniais tikslais) nei vidutinis automobilis, $k_{V2} = 0,7 - 0,9$. Kitais atvejais $k_{V2} = 1,0$.
21. Kai taikomas koeficientas k_{V2} yra mažiau negu 1,0, vertinimo ataskaitoje turi būti pateikta informacija, pagrindžianti šio koeficiento taikymą.
22. Papildomos įrangos vertė, pirmiausia, turi būti nustatoma statistiniu rinkos kainų tyrimo būdu.
23. Papildomos įrangos vertė taip pat gali būti nustatoma pagal formulę:

$$V_{PI} = k_{MI} / 100 \times V_{NPI},$$

kur:

V_{PI} - papildomos įrangos vertė;

k_{MI} - koeficientas, kuriuo įvertinamas įrangos nusidėvėjimo laipsnis ir (arba) senumas, %;

V_{NPI} - naujos įrangos kaina.

24. Koeficientas k_{MI} , kuriuo įvertinamas įrangos nusidėvėjimo laipsnis ir (arba) senumas, gali būti nustatomas pagal šią lentelę:

Įrangos senumas metais	≤ 1/4	1/2	3/4	1	2	3	4	5	6	7	8	9	≥ 10
Koeficiento k_{MI} reikšmė, %	83	76	71	66	55	45	36	28	20	14	10	7	5

25. Naujos įrangos kaina nustatoma pagal gamintojų arba kitų patikimų informacinių šaltinių duomenis. Kai naujos įrangos kaina nustatoma remiantis kitais informacijos šaltiniais, būtina vertinimo ataskaitoje pateikti tas kainas patvirtinančių šaltinių išrašų kopijas.
26. Papildomos įrangos vertės korekcijos koeficiento k_{tr1} reikšmė, kai į nenaują transporto priemonę įmontuota nauja įranga, priimama priklausomai nuo transporto priemonės senumo arba nuo papildomos įrangos ir transporto priemonės senumo skirtumo:
- 26.1. iki 5 m. imtinai - $k_{tr1} = 0,6 - 0,8$;
- 26.2. nuo 6 m. iki 10 m. imtinai - $k_{tr1} = 0,4 - 0,6$;
- 26.3. daugiau kaip 10 m. - $k_{tr1} = 0,2 - 0,4$.
27. Padangų korekcinė vertė (V_p) yra:
- 27.1. visų transporto priemonės padangų vertė, jei transporto priemonės vidutinė rinkos vertė nustatyta neįvertinus padangų (dažniausiai taikoma autobusams, krovininiams automobiliams ir jų priekaboms ar puspriekabėms, ir kt.);
- 27.2. skirtumas tarp vidutiniškai nusidėvėjusių ir transporto priemonėje sumontuotų padangų vertės, jei transporto priemonės vidutinė rinkos vertė nustatyta įvertinant padangas.
28. Vidutiniškai (50 %) nusidėvėjusios padangos yra tokios, kurios neturi didesnių pažeidimų, ir jų protektoriaus rašto gylis h_p yra lygus:

$$h_p = (H + h) / 2,$$

kur:

h_p - protektoriaus rašto gylis;

H - naujos padangos protektoriaus rašto gylis;

- h - minimalus leistinas atitinkamoms transporto priemonėms protektoriaus rašto gylis.
29. Padangų vertė apskaičiuojama laikantis nuostatos, kad naujos sumontuotos ant ratlankio padangos vertė sudaro 100 % jos kainos, o nudėvėtos iki minimaliai leistino protektoriaus rašto gylio – krovinių automobilių, jų priekabų (puspriekabių) bei autobusų, kurių maksimali bendroji leistina masė yra didesnė kaip 3,5 t, padangos 10 % jos kainos su sąlyga, kad padanga tinkama protektoriui atnaujinti (t. y. numatyta padangos gamintojo ir padanga neturi kordo pažeidimų ar kitokių didesnių defektų ir kt.).
30. Netinkančios protektoriui atnaujinti, visiškai nusidėvėjusios lengvųjų automobilių, transporterių, mažų autobusų bei jų priekabų, kurių didžiausia leistina pakrautos transporto priemonės masė yra ne didesnė kaip 3,5 t, padangos nevertinamos.
31. Padangų su atnaujintu protektoriumi vertė yra 50% naujų padangų kainos.
32. Padangų vertės korekcijos koeficiento k_{tr2} dydis yra 0,7 - 0,8, jei padangų korekcinė vertė yra didesnė nei transporto priemonės rinkos vertė.
33. Transporto priemonės techninę būklę gerinančio remonto įtaka rinkos vertei apskaičiuojama dauginant remonto išlaidų vertę V_R iš atitinkamo koregavimo koeficiento k_{tr3} .
34. Koregavimo koeficientas k_{tr3} pasirenkamas priklausomai nuo transporto priemonės senumo:
- 34.1. iki 5 m. imtinai - $k_{tr3} = 0 - 0,2$;
- 34.2. nuo 6 m. iki 10 m. imtinai - $k_{tr3} = 0,2 - 0,4$;
- 34.3. daugiau kaip 10 m. - $k_{tr3} = 0,3 - 0,5$.
35. Rinkos vertės padidėjimas skaičiuojamas, jei laikotarpis po atlikto remonto ne ilgesnis kaip 6 mėnesiai (esant smulkiam ir vidutiniam remontui) arba 12 mėnesių (po nudėvėtų agregatų keitimo naujais, visos transporto priemonės dažymo ir kt.).
36. Nepataisytų arba netinkamai pataisytų apgadinių ir defektų (korekcinė vertė V_A) bei kitų veiksmų (korekcinė vertė V_F) įtaką transporto priemonės rinkos vertei vertintojas nustato, jeigu tai būtina, remdamasis rinkos duomenimis ir (arba) savo patirtimi. Vertinimo ataskaitoje turi būti pateikta šių korekcinų verčių nustatymą pagrindžianti informacija.

VIII. TRANSPORTO PRIEMONIŲ ATKURIAMOSIOS VERTĖS NUSTATYMAS

37. Šiuo Rekomendacijų skyriumi vadovaujama vertinant apgadintas transporto priemones, siekiant nustatyti transporto priemonės apgadavimo remonto išlaidų dydį.
38. Remontuojamos transporto priemonės dalių remonto sudėtingumą transporto priemonių vertintojas įvertina vadovaudamasis remonto technologijomis, savo žiniomis, patirtimi ir šiomis Rekomendacijomis. Remonto technologiją transporto priemonių vertintojas parenka priklausomai nuo transporto priemonės tipo, klasės, paskirties, bendros techninės būklės atsižvelgdamas į transporto priemonės gamintojo remonto technologiją. Tuo atveju, kai vertintojas neturi specialiųjų žinių ar kvalifikacijos, jis turi remtis kitų specialistų pagalba.
39. Skaičiuodamas remonto darbų išlaidas transporto priemonių vertintojas taiko vidutinius remonto darbų įkainius, atitinkančius technologijos lygį, ir vadovaujasi gamyklos-gamintojos arba ekspertiniu būdu nustatytais laiko normomis. Vertinimo ataskaitoje turi būti pateikta nuroda į laiko normas ir įkainius pagrindžiančią informaciją.
40. Atsarginių dalių, reikalingų transporto priemonei atkurti (suremontuoti), kainos – tai naujų originalių dalių kainos Lietuvos Respublikoje.
41. Atsarginių dalių kainų šaltiniai – Europos šalyse naudojami atsarginių dalių kainų ir laiko normatyvų katalogai, kompiuterinės duomenų bazės ir kompiuterinės programos – moduliai (pvz., EUROTAX, AUDATEX, DAT, MITCHELL ir kiti).
42. Jeigu atsarginių dalių kainų neįmanoma nustatyti minėtu būdu, taikomos konkrečių transporto priemonių gamintojų arba jų atstovų atsarginių dalių kainos Lietuvos Respublikoje. Vertinimo ataskaitoje turi būti nurodytas transporto priemonės atkūrimo (remonto) kaštų skaičiavimuose naudotų duomenų šaltinis: gamintojo, gamintojo atstovo pavadinimas, kainų katalogas ar pan.
43. Transporto priemonės atkūrimo (remonto) kaštai skaičiuojami pagal formulę:

$$V_{AT} = V_{RD} + V_{DD} + V_{DV} - V_{DN} + V_{DM} + V_{PA},$$

kur:

V_{AT} - transporto priemonės atkūrimo (remonto) kaštai;

V_{RD} - remonto darbų vertė;

- V_{DD} - dažymo darbų vertė;
- V_{DV} - keičiamų dalių naujomis vertė;
- V_{DN} - dalių vertės mažėjimas (nuvertinimas);
- V_{DM} - dažymo medžiagų vertė;
- V_{PA} - papildomų išlaidų vertė.

44. Remonto darbais laikomi kėbulo, agregatų bei sistemų atstatymo darbai. Kėbulo atstatymo darbai skirstomi į:
- 44.1. bendros kėbulo karkaso deformacijos pašalinimą;
 - 44.2. kėbulo dalių, sudarančių jo paviršių, keitimą ar lyginimą;
 - 44.3. kėbulo karkaso standumo elementų keitimą ar lyginimą.
45. Bendros kėbulo karkaso deformacijos (BD) sudėtingumo klasifikavimas:
- 45.1. nesudėtinga kėbulo karkaso deformacija (BD1) – tai bendra deformacija (persikreipimas) ties viena kėbulo karkaso anga (variklio gaubto, durų, bagažinės dangčio, langų, priekinių lonžeronų, galinių lonžeronų ir kt.);
 - 45.2. vidutinio sudėtingumo kėbulo karkaso deformacija (BD2) – tai bendra kėbulo deformacija ties dviem angomis vienu metu;
 - 45.3. sudėtinga kėbulo karkaso deformacija (BD3) – tai bendra kėbulo karkaso deformacija ties trimis angomis vienu metu;
 - 45.4. labai sudėtinga kėbulo karkaso deformacija (BD4) – tai bendra kėbulo karkaso deformacija ties abiejų pusių durų angomis bei grindų ir lonžeronų srityje.
46. Laiko normos bendrai kėbulo karkaso deformacijai pašalinti nustatomos ekspertiniu būdu arba šia lentele:

Sudėtingumas (laiko norma valandomis)

Sudėtingumas	Laiko norma valandomis
1. BD1	3–5
2. BD2	6–9
3. BD3	10–12
4. BD4	13–18

47. Kėbulo apgadintų dalių, sudarančių jo paviršių, klasifikavimas:
- 47.1. mažai apgadinta – jei deformuota dalis yra be aštrių raukšlių, įplėšimų kiaurai ir kitų panašių apgadinių, deformuotas kėbulo dalies plotas apima ne daugiau kaip 20 % jos paviršiaus;
 - 47.2. vidutiniškai apgadinta – kai deformuota dalis yra be aštrių raukšlių ir kitų panašių apgadinių, o deformuotas kėbulo dalies plotas apima 20 - 50 % jos paviršiaus;
 - 47.3. labai apgadinta – kai deformuotoje kėbulo dalyje yra aštrių raukšlių, metalo ištempimų ir kitų panašių apgadinių ir/arba deformuotas kėbulo dalies plotas sudaro daugiau kaip 50 % jos paviršiaus.
48. Apgadintos kėbulo dalys keičiamos naujomis (iš dalies ar visiškai) šiais atvejais:
- 48.1. kai kėbulo dalies atstatymo išlaidos yra didesnės už jos keitimo išlaidas;
 - 48.2. kai kėbulo dalis yra labai apgadinta arba jos neįmanoma atstatyti, iki prieš tai buvusių techninių ir eksploatacinių savybių (dėl pasikeitusių mechaninių ir atsparumo savybių, dėl pasikeitusios metalo ar kitos medžiagos struktūros ar cheminės sudėties ir atsparumo aplinkos poveikiui ir korozijai);
 - 48.3. kai siekiant atstatyti dalį, ją reikia atkirsti (atskirti) nuo kitų kėbulo dalių;
 - 48.4. kai reikia atkirsti (atskirti) dalį, kad būtų galima atstatyti kitas kėbulo dalis.
49. Apgadintų kėbulo dalių, sudarančių jo paviršių, lyginimo klasifikavimas:
- 49.1. 1-ojo sudėtingumo (R1) – tai mažai ir vidutiniškai apgadintų dalių lyginimas lengvai prieinamose vietose;
 - 49.2. 2-ojo sudėtingumo (R2) – tai mažai ir vidutiniškai apgadintų dalių lyginimas sunkiai prieinamose vietose arba labai apgadintų dalių lyginimas;
 - 49.3. 3-iojo sudėtingumo (R3) – labai apgadintų dalių lyginimas, ties uždaromis ertmėmis arba kelių dalių sujungimo vietomis.

50. Laiko normos apgadintoms kėbulo dalims, sudarančioms jo paviršių, lyginti skaičiuojamos naudojantis kompiuterinėmis programomis – moduliais (pvz., EUROTAX, AUDATEX, DAT, MITCHELL ir kiti), nustatomos ekspertiniu būdu arba šia lentele:

Apgadintas plotas, dm ²	Laiko norma valandomis		
	R1	R2	R3
1. Iki 5	Iki 1,0	Iki 1,7	Iki 2,5
2. Iki 10	Iki 1,2	Iki 2,1	Iki 3,0
3. Iki 20	Iki 1,6	Iki 2,8	Iki 3,5
4. Iki 30	Iki 2,4	Iki 3,5	Iki 4,5
5. Iki 40	Iki 3,2	Iki 4,5	Iki 6,5
6. Iki 50	Iki 3,9	Iki 6,5	Iki 9,5
7. Iki 150	Iki 6,0	Iki 9,5	Iki 12,5

51. Kėbulo karkaso standumo elementų apgadinių klasifikavimas:

51.1. mažai apgadinti 1-ojo sudėtingumo (RS1):

51.1.1. kai elementų deformacija dėl smūgio poveikio ašine kryptimi apima ne daugiau kaip 10 % elemento ilgio (matuojant nuo smūgio poveikio vietos) bei apgadintos kitų elementų tvirtinimo vietos, kai išlyginti galima neardant sujungimų;

51.1.2. kai elementai dėl smūgio poveikio skersine kryptimi deformuoti vienoje vietoje ir išlyginti galima neardant sujungimų;

51.1.3. kai elementai dėl tiesioginio smūgio poveikio deformuoti skersine kryptimi (įdubimai), jei išlyginti galima neardant sujungimų;

51.2. vidutiniškai apgadinti 2-ojo sudėtingumo (RS2):

51.2.1. kai elementų deformacija dėl smūgio poveikio ašine kryptimi yra keliose vietose (iškilimai, nedidelės raukšlės, įdubimai) ir apima ne daugiau kaip 20 % elemento ilgio (matuojant nuo smūgio poveikio vietos) arba deformuota tik vienoje vietoje ir apima ne daugiau kaip 50 % elemento ilgio arba (ir) per tą patį ilgį įtrūkusios suvirinimo siūlės, ir jas išlyginti galima neardant sujungimų;

51.2.2. kai dėl smūgio poveikio elementai deformuoti skersine kryptimi ne daugiau kaip 20 % elemento ilgio (matuojant nuo smūgio poveikio vietos), dėl ko apgadiniui pašalinti būtina išardyti sujungimą ar jį prapjauti (daugiausia taikoma slenksčiams ir statramsčiams);

51.3. labai apgadinti 3-ojo sudėtingumo (RS3):

51.3.1. kai dėl smūgio poveikio išilgine kryptimi elementai įvairiomis kryptimis nesmarkiai deformuoti (išsisluksniavę, aštrios raukšlės) ir išlyginant sujungimus būtina juos iš dalies išardyti;

51.3.2. kai dėl smūgio poveikio išilgine kryptimi elementai smarkiai deformuoti ir juos lyginant būtina iš dalies išardyti ir prapjauti;

51.3.3. kai dėl smūgio poveikio skersine kryptimi deformuota daugiau kaip 20 % elemento ilgio (matuojant nuo smūgio poveikio vietos), kai defektams pašalinti būtina juos iš dalies išardyti bei prapjauti.

52. Laiko normos kėbulo karkaso standumo elementams remontuoti nustatomos naudojantis kompiuterinėmis programomis – moduliais (pvz., EUROTAX, AUDATEX, DAT, MITCHELL ir kiti), nustatomos ekspertiniu būdu arba šia lentele:

Sudėtingumas	Laiko norma valandomis
1. RS1	Iki 1
2. RS2	2 – 4
3. RS3	5 – 7

53. Kitų apgadintų dalių remonto sudėtingumą ir apgadinių pašalinimo laiko normas nustato transporto priemonių vertintojas remdamasis savo patyrtimi, kompetencija bei technologija. Vertinimo ataskaitoje turi būti pateikti nustatytus duomenis pagrindžianti informacija.

54. Variklio, pakabų, transmisijos, vairavimo, stabdžių ir saugos sistemų elementai ir apgadintos detalės keičiamos naujomis.

55. Vertinant apgadinius elementuose, turinčiuose tiesioginės įtakos eismo saugumui, transporto priemonių vertintojas privalo įvertinti papildomus darbus ir atsarginių dalių poreikį, būtiną transporto priemonės konstrukcinei saugai, ir vertinimo ataskaitoje pateikti informaciją, kuri pagrįstą šį įvertinimą.

56. Metalinių dalių dažymo klasifikavimas:

56.1. I dažymas – pakeistų neparuoštų dažyti dalių dažymas (taikomas keičiant apgadintas dalis naujomis);

56.2. II dažymas – išorinio parengto dažyti paviršiaus dažymas be glaistymo ir gruntavimo (taip pat taikomas ir dažant vidinius paviršius);

56.3. III dažymas – išlygintų kėbulo dalių, kai glaistoma iki 50 % paviršiaus, dažymas;

56.4. IV dažymas – išlygintų kėbulo dalių, kai glaistoma daugiau kaip 50 % paviršiaus, dažymas.

57. Plastikinių dalių dažymo klasifikavimas:

57.1. K1R – naujų paruoštų dalių dažymas be glaistymo ir gruntavimo;

57.2. K1N – naujų iš dalies paruoštų dalių dažymas;

57.3. K1G – naujų, neparuoštų dalių dažymas;

57.4. K2 – dalių paviršiaus dažymas be glaistymo ir gruntavimo;

57.5. K3 – dalių dažymas remontuojant (apgadintų paviršių glaistymas iki 15 % dalies paviršiaus).

58. Laiko normos bei išlaidos medžiagoms kėbulo dalims paruošti ir dažyti:

58.1. pirmiausia, turi būti nustatomos pagal atitinkamus transporto priemonės gamyklos-gamintojos, transporto priemonių remonto įmonių normatyvus arba kitus jiems prilygstančius informacijos šaltinius ar kompiuterinius modulius (pvz., AUDATEX, DAT ir kita);

58.2. gali būti nustatomos pagal panašių transporto priemonių atitinkamus normatyvus.

59. Jeigu normas nustato transporto priemonių vertintojas remdamasis savo patirtimi, kompetencija bei technologija, tai vertinimo ataskaitoje turi būti pateikta informacija, pagrindžianti šių dydžių nustatymą.

60. Išardymo ir surinkimo darbai:

61.1. laiko normos išardymo ir surinkimo darbams atlikti pirmiausia turi būti nustatomos pagal atitinkamus transporto priemonės gamyklos-gamintojos normatyvus arba kitus jiems prilygstančius informacijos šaltinius (pvz., AUDATEX, DAT ar kiti kompiuteriniai moduliai);

61.2. laiko normos, apgadintas dalis keičiant naujomis, gali būti nustatomos pagal tapačių transporto priemonių analogiškų darbų normatyvus.

62. Jeigu normas nustato transporto priemonių vertintojas remdamasis savo patirtimi, kompetencija bei technologija, tai vertinimo ataskaitoje turi būti pateikta informacija pagrindžianti šių dydžių nustatymą.

63. Prie papildomų darbų priskiriami:

63.1. papildomi išardymo ir surinkimo darbai remontuojant apgadintą kėbulą;

63.2. transporto priemonės tvirtinimas ant specialaus stendo;

63.3. apsauginių ir konservuojančių medžiagų šalinimas;

63.4. apgadintų nedažomų paviršių padengimas apsauginėmis (konservuojančiomis) medžiagomis;

63.5. uždarytųjų konservavimas (jei jos buvo apgadintos);

63.6. rūdžių šalinimas;

63.7. suvirinimo siūlių hermetizavimas;

63.8. kiti panašaus pobūdžio darbai.

64. Laiko normas papildomiems darbams atlikti bei išlaidas medžiagoms nustato transporto priemonių vertintojas. Vertinimo ataskaitoje pateikiama šiuos dydžius pagrindžianti informacija.

65. Transporto priemonių sudėtinių dalių nuvertinimas apskaičiuojamas pagal jų nusidėvėjimą.

66. Dalių pagal dėvėjimosi pobūdį klasifikavimas:

66.1. I grupė – dalys, kurias paveikia natūralus nusidėvėjimas ir aplinkos poveikis proporcingas transporto priemonės ridai ir amžiui;

66.2. II grupė – dalys, kurių nuvertėjimo procentas gali būti nustatytas pagal jų nusidėvėjimo laipsnį (pvz., padangos).

67. I grupės keičiamų dalių nuvertinimas apskaičiuojamas pagal formulę:

$$V_{DN} = \Sigma (V_{nd} \times (S_a + S_r)) / 100,$$

kur: V_{DN} – keičiamų dalių nuvertinimo suma;

V_{nd} – naujos originalios dalies vertė;

S_a – dalies nuvertinimo norma dėl amžiaus, %.

S_r – dalies nuvertinimo norma dėl ridos, %.

68. I grupės keičiamų dalių nuvertinimo norma (procentine išraiška) skaičiuojama pilnais mėnesiais (nuo transporto priemonės pirmos registracijos dienos). I grupės dalių nuvertinimo normos nustatomos vadovaujantis ekspertiniu būdu arba šia skaičiavimo seka:

68.1. Nustatoma dalies nuvertinimo norma dėl amžiaus (S_a):

$$68.1.1. S_a = ((E_a - 24) / M_v) \times (T_a - 24),$$

kur: E_a – efektyvus vidutinis transporto priemonės amžius, mėn.;

M_v – maksimalus nuvertinimas, %;

T_a – transporto priemonės amžius, mėn.

68.1.2. Efektyvus vidutinis transporto priemonės amžius – tai vertinamos transporto priemonės kategorijos, klasės ir (arba) grupės, pogrupio atskirai statistinių tyrimų ir (arba) apklausos būdu nustatytas ir 50 % padidintas vidutinis transporto priemonės amžius Lietuvos Respublikoje. Transporto priemonės amžius skaičiuojamas nuo pirmosios transporto priemonės registracijos dienos.

68.1.3. Transporto priemonių dalių nuvertinimas nėra skaičiuojamas pirmuosius 24 mėnesius nuo pirmosios transporto priemonės registracijos dienos. Maksimalus transporto priemonės nuvertinimas (M_p) sudaro 75 %.

68.2. Nustatoma dalies nuvertinimo norma dėl ridos (S_r):

$$68.2.1. S_r = (F_r - R_{vs}) / N_d,$$

kur: F_r - faktinė transporto priemonės rida, km;

R_{vs} – vidutinė statistinė rida, km;

N_d – nuvertinimo dydis, km.

68.2.2. Transporto priemonės vidutinė statistinė rida (R_{vs}) nustatoma atlikus vertinamos transporto priemonės klasės ir (arba) grupės, pogrupio ridos analizę.

68.2.3. Nuvertinimo dydis (N_d) nustatomas vadovaujantis šia formule, koreguojant maksimalų nuvertinimą: $N_d = R_{vs} / (M_v \times 0,5)$.

69. Transporto priemonės dalies nuvertinimo normų S_a ir S_r nustatymui gali būti taikomos įvairios skaičiuoklės, parengtos pagal transporto priemonių duomenų bazių („Regitra“, „Transeksa“ ir kt. šaltiniai bei kompiuterinių programų platformoms) duomenis, vertinimo ataskaitoje turi būti aptartas duomenų patikimumas, pagrindžiant jų taikymą ir nurodant informacijos šaltinius.

70. II grupės dalims nuvertinimo norma apskaičiuojama įvertinant visiškai nusidėvėjusios dalies likutinę vertę.

71. Priklausomai nuo dalies būklės prieš apgadinimą, gamybos technologijos ypatumų bei transporto priemonės klasės, vidutinė dalių nuvertinimo norma gali būti padidinta arba sumažinta iki 30 %. Kai kuriais atvejais, kai dalies būklė prieš apgadinimą blogesnė ne dėl natūralaus nusidėvėjimo (nekokybiškai suremontuota, apgadinta ir kt.) arba geresnė dėl atlikto remonto ar keitimo, jos nuvertinimo normatyvą nustato transporto priemonių vertintojas ir vertinimo ataskaitoje pateikia informaciją apie šio dydžio nustatymą.

IX. PREKINĖS VERTĖS NETEKIMO APSKAIČIAVIMAS

72. Prekinės vertės netekimas apskaičiuojamas M1 kategorijos transporto priemonėms, ne senesniems kaip 60 mėn. nuo pirmos registracijos. Vertinimo ataskaitoje turi būti pateikti argumentai, pagrindžiantys prekinės vertės netekimą.

73. Prekinės vertės netekimas apskaičiuojamas pagal formulę:

$$V_{PVN} = V_v \times \Sigma N_M / 100;$$

kur:

V_{PVN} – transporto priemonės vertės netekimo suma;

V_v – transporto priemonės rinkos vertė prieš apgadinimą;

ΣN_M – suminis procentinis vertės netekimo koeficientas dėl remonto nustatomas pagal šių Rekomendacijų 2 priedą arba pagrindžiant ekspertiniu vertinimu.

X. TRANSPORTO PRIEMONIŲ LIKUTINĖS VERTĖS NUSTATYMAS

74. Apgadintos transporto priemonės likutinė vertė nustatoma jeigu transporto priemonės atkūrimo kaštai didesni nei 75 % transporto priemonės rinkos vertės prieš apgadinimą.

75. Likutinė vertė gali būti nustatoma vienu ar keliais nurodytais būdais:

75.1 statistiniu rinkos kainų tyrimo būdu;

75.2. apklausos būdu, taikant maksimalios pasiūlytos kainos principą;

75.3. nesugadintų pagrindinių jos dalių, kurias galima panaudoti (realizuoti), suminės vertės nustatymo būdu pagal formulę:

$$V_L = \Sigma V_d \times K_S \times K_p \times K_R,$$

kur:

V_L – transporto priemonės likutinė vertė;

ΣV_d – nesugadintų dalių verčių suma;

K_S – koregavimo koeficientas, priklausantis nuo sugadinimo laipsnio;

K_p – automobilio populiarumo apgadintų automobilių rinkoje koeficientas;

K_R – rizikos dėl neįvertintų gedimų bei pakitimų (paklausos) rinkoje koeficientas.

75.3.1. Nesugadintos transporto priemonės dalies vertė apskaičiuojama pagal formulę:

$$V_d = V_v \times D / 100,$$

kur:

V_d – transporto priemonės nesugadintos dalies vertė;

V_v – transporto priemonės rinkos vertė iki apgadinimo;

D – atskirų dalių (variklio, kėbulo ar kt.) vertės procentinė išraiška nuo visos transporto priemonės vertės nustatoma pagal Rekomendacijų 3 priedą.

75.3.2. Atskirų dalių vertės procentinė išraiška nuo visos transporto priemonės vertės gali būti mažinama dėl dalinio apgadinimo arba blogos techninės būklės. Vertinimo ataskaitoje turi būti pateiktas pagrindimas (informacija) dėl atskirų dalių vertės procentinės išraiškos mažinimo.

75.3.3. Iš dalies apgadinto kėbulo vertė nustatoma pagal formulę:

$$V_{dka} = V_{dk} \times \Sigma N / 100,$$

kur:

V_{dka} – iš dalies apgadinto transporto priemonės kėbulo vertė;

V_{dk} – neapgadinto kėbulo vertė nustatyta pagal Rekomendacijų 3 priedą;

N – neapgadintos kėbulo dalies, kuri gali būti nuimta ir panaudota, vertės procentinė išraiška nuo visos kėbulo vertės nustatoma pagal Rekomendacijų 4 priedą.

75.3.4. Automobilio apgadinimo laipsnis apskaičiuojamas pagal formulę:

$$A_L = (V_v - \Sigma V_d) / V_v.$$

75.3.5. Priklausomai nuo apgadinimo laipsnio A_L parenkamas koregavimo koeficientas K_S , pagal šią lentelę:

Apgadinimo laipsnis A_L	Koregavimo koeficientas K_S
1. 0,15-0,20	0,80
2. 0,21-0,25	0,78
3. 0,26-0,30	0,76
4. 0,31-0,35	0,74
5. 0,36-0,40	0,72
6. 0,41-0,45	0,70
7. 0,46-0,50	0,68
8. 0,51-0,55	0,66
9. 0,56-0,60	0,64
10. 0,61-0,65	0,62
11. 0,66-0,70	0,60
12. 0,71-0,75	0,57
13. 0,76-0,80	0,54
14. 0,81-0,85	0,50

75.3.6. Priklausomai nuo automobilio populiarumo automobilių rinkoje parenkamas koregavimo koeficientas K_p : nuo 0,7 iki 1,0. Koeficiento K_p dydis turi būti pagrįstas vertinimo ataskaitoje.

75.3.7. Rizikos dėl neįvertintų gedimų koeficientas K_R : nuo 0,7 iki 1,0. Koeficiento K_R dydis turi būti pagrįstas vertinimo ataskaitoje.

76. Jeigu negali būti taikomas nei vienas iš 79 p. aprašytų būdų, likutinė vertė nustatoma laužo realizavimo arba utilizavimo kainų pagrindu.

XI. TRANSPORTO PRIEMONIŲ VERTINIMO ATASKAITOS PARENGIMAS

77. Transporto priemonės vertinimo ataskaitoje paaiškinamas ir argumentuojamas vertinimo metodų pasirinkimas, paaiškinami ir pagrindžiami pagrindiniai veiksniai, darantys įtaką transporto priemonės vertei.

78. Transporto priemonės vertinimo ataskaitoje turi būti:

78.1. antraštinis lapas;

78.2. turinys;

78.3. išvada dėl vertės (verčių);

78.4. aiškinamasis raštas (vertinimo metodologija, sąvokos ir apibrėžimai, rinkos konjunktūra, ribojančios sąlygos ir t. t.);

78.5. transporto priemonės verčių nustatymas (apskaičiavimas);

78.6. apžiūros aktas;

78.7. vaizdinė medžiaga;

78.8. transporto priemonės registracijos liudijimo kopija;

78.9. statistinių leidinių, palyginamųjų objektų informacinių šaltinių išsklotinės arba aktyvios nuorodos į šaltinius. Jeigu aktyvios nuorodos yra riboto galiojimo, būtina išsaugoti palyginamųjų objektų informacinių šaltinių išsklotines.

1 PRIEDAS

REKOMENDUOJAMOS KOEFICIENTO k_M VIDUTINĖS REIKŠMĖS

1. Mopedams

Transporto priemonės senumas metais	$\leq 1/2$	1	2	3	4	5	6	7	8	≥ 9
k_M , %	85,0	63,5	50,0	40,5	32,0	25,0	19,0	15,0	12,0	10,0

2. Motociklams, taip pat triratėms ir keturratėms motorinėms transporto priemonėms, kurių maksimali bendroji leistina masė yra ne didesnė kaip 400 kg

Transporto priemonės senumas metais	$\leq 1/2$	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	≥ 11
2.1. k_M , %	83,0	68,0	57,0	48,5	41,0	35,0	30,5	26,5	23,0	20,5	19,0	17,5
2.2. k_M , %	84,0	66,0	55,0	46,0	38,0	32,0	27,0	23,0	19,0	17,0	16,0	15,0
2.3. k_M , %	82,0	70,0	59,0	51,0	44,0	38,5	34,0	30,0	26,5	24,0	22,0	20,0

Pastaba:

2.1 punkte pateiktos vidutinės koeficiento reikšmės tipui;

2.2 punkte pateiktos koeficiento reikšmės taikomos pirmajai klasei (variklio darbinis tūris ne daugiau kaip 300 cm³);

2.3 punkte pateiktos koeficiento reikšmės taikomos antrajai klasei (variklio darbinis tūris daugiau kaip 300 cm³).

3. Lengviesiems automobiliams

Transporto priemonės senumas metais	$\leq 1/2$	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	≥ 11
k_M , %	80,0	71,0	59,0	51,0	44,0	38,0	32,0	26,0	20,0	15,5	13,0	11,0

4. Lengvųjų automobilių priekaboms

Transporto priemonės senumas metais	$\leq 1/2$	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	≥ 11
4.1. k_M , %	80,0	71,0	62,0	54,5	48,0	42,0	36,0	31,0	27,0	23,0	20,0	18,0
4.2. k_M , %	80,0	67,0	52,0	40,5	33,0	28,0	22,0	19,0	17,0	15,0	14,0	13,0

Pastaba:

- 4.1 punkte pateiktos koeficiento reikšmės taikomos gyvenamosioms priekaboms;
4.2 punkte pateiktos koeficiento reikšmės taikomos krovininėms ir kitoms priekaboms.

5. Autobusams

Transporto priemonės senumas metais	≤ 1/2	1	2	3	4	5	6	7	8	9	≥ 10
k _M , %	80,0	72,0	59,5	50,0	42,0	34,5	29,0	23,5	20,0	17,0	15,0

6. Gyvenamiesiems automobiliams

Transporto priemonės senumas metais	≤ 1/2	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	≥ 11
k _M , %	80,0	72,0	59,5	50,0	42,0	34,5	28,0	22,0	18,0	14,5	12,0	10,0

7. Krovininiams automobiliams – transporteriams (maksimali bendroji leistina masė ne didesnė kaip 3,5 t)

Transporto priemonės senumas metais	≤ 1/2	1	2	3	4	5	6	7	8	9	≥ 10
k _M , %	80,0	67,0	51,0	40,0	31,5	25,0	19,0	14,0	10,0	7,5	6,0

8. Bendros paskirties krovininiams automobiliams, balniniams vilkikams, savivarčiams, autovežiams (maksimali bendroji leistina masė didesnė kaip 3,5 t)

Transporto priemonės senumas metais	≤ 1/2	1	2	3	4	5	6	≥ 7
k _M , %	80,0	68,0	49,0	34,0	24,0	17,0	12,0	8,0

9. Krovininių automobilių priekaboms ir puspriekabėms

Transporto priemonės senumas metais	≤ 1/2	1	2	3	4	5	6	7	8	9	≥ 10
9.1. k _M , %	85,0	76,0	61,0	49,0	38,5	30,0	23,0	18,0	14,5	12,0	10,0
9.2. k _M , %	85,0	72,0	54,0	42,0	33,0	26,0	20,5	16,0	12,5	10,0	8,0

Pastaba:

- 9.1 punkte pateiktos koeficiento reikšmės taikomos bendros paskirties priekaboms ir puspriekabėms;
9.2 punkte pateiktos koeficiento reikšmės taikomos savivartėms priekaboms ir puspriekabėms.

10. Specialiesiems krovininiams automobiliams

Transporto priemonės senumas metais	≤1/2	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	≥12
10.1. k _M , %	80,0	71,5	59,0	48,5	38,5	30,0	25,0	20,0	17,0	14,0	12,5	11,0	10,0
10.2. k _M , %	80,0	71,0	55,5	49,5	35,0	26,5	22,0	19,5	17,5	15,5	13,5	12,0	11,0
10.3. k _M , %	80,0	75,0	65,0	55,0	48,0	40,0	35,0	30,0	26,0	23,0	20,0	18,0	16,0
10.4. k _M , %	80,0	67,5	57,0	47,5	38,5	30,5	30,5	24,0	18,5	14,0	10,0	7,0	5,0
10.5. k _M , %	80,0	69,0	52,5	40,0	30,0	22,0	16,5	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0
10.6. k _M , %	80,0	70,0	55,0	42,0	32,0	24,0	16,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
10.7. k _M , %	90,0	80,0	61,5	45,0	32,0	22,0	15,0	11,0	9,0	7,0	6,0	6,0	6,0
10.8. k _M , %	80,0	72,5	60,0	49,0	40,0	31,0	24,0	19,0	14,0	10,0	10,0	10,0	10,0
10.9. k _M , %	80,0	76,0	68,0	60,0	53,0	46,0	40,0	33,0	27,0	22,0	18,0	15,0	12,0

Pastaba:

10.1 punkte pateiktos vidutinės koeficiento reikšmės;

10.2 punkte pateiktos koeficiento reikšmės taikomos automobiliams-cisternoms, skirtoms naftos produktams ir pavojingoms medžiagoms gabenti;

10.3 punkte pateiktos koeficiento reikšmės taikomos automobiliams-cisternoms, skirtoms gabenti maisto produktus;

10.4 punkte pateiktos koeficiento reikšmės taikomos transporto priemonėms su įrengtu betono siurbliu;

10.5 punkte pateiktos koeficiento reikšmės taikomos transporto priemonėms su įrengta betono maišykle;

10.6 punkte pateiktos koeficiento reikšmės taikomos transporto priemonėms su termoizoliaciniais kėbulais ir šaldymo (šildymo) įranga;

10.7 punkte pateiktos koeficiento reikšmės taikomos transporto priemonėms, skirtoms išvežti šiukšles, ir asenizaciniams automobiliams;

10.8 punkte pateiktos koeficiento reikšmės taikomos kranams;

10.9 punkte pateiktos koeficiento reikšmės taikomos transporto priemonėms, naudojamoms komunaliniame ūkyje specialioms funkcijoms vykdyti.

11. Specialiesiems gaisriniais automobiliams

Transporto priemonės senumas metais	≤1/2	1	2	3	4	6	7	8	9	10
k _M , %	83,0	79,0	74,0	69,0	64,0	59,0	54,0	50,0	46,0	42,0
Transporto priemonės senumas metais	11	12	13	14	15	16	17	18	19	≥20
k _M , %	38,0	34,0	30,0	26,0	22,0	18,0	12,0	9,0	7,0	5,0

12. Specialiosiems kroviniams priekaboms ir puspriekabėms

Transporto priemonės senumas metais	≤1/2	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
12.1. k _M , %	80,0	75,0	64,0	54,0	46,0	37,0	30,5	29,0	21,5	19,0	16,5	15,0	13,5	12,5	11,5	11,0

12.2. k_M , %	80,0	75,0	65,0	57,0	50,0	40,0	35,0	30,0	26,0	22,0	19,0	17,0	15,0	14,0	13,0	12,0
12.3. k_M , %	80,0	75,0	65,0	55,0	48,0	40,0	35,0	30,0	26,0	23,0	20,0	18,0	16,0	14,0	12,5	11,0
12.4. k_M , %	80,0	74,0	61,0	50,0	40,0	30,0	22,0	17,0	13,0	11,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0

Pastaba:

12.1 punkte pateiktos vidutinės koeficiento reikšmės;

12.2 punkte pateiktos koeficiento reikšmės taikomos cisternoms, skirtoms gabenti naftos produktus ir pavojingas medžiagas;

12.3 punkte pateiktos koeficiento reikšmės taikomos cisternoms, skirtoms maisto produktams vežti;

12.4 punkte pateiktos koeficiento reikšmės taikomos priekaboms ir puspriekabėms su termoizoliaciniais kėbulais ir šaldymo (šildymo) įranga.

13. Traktoriais ir savaeigėms mašinoms

Transporto priemonės senumas metais	≤1/2	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
k_M , %	80,0	76,0	69,0	62,0	55,0	48,0	41,0	34,0	27,5	22,5	18,5	16,0	14,0	12,5	11,0	10,0

PATVIRTINTA

Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo
valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų
ministerijos

direktoriaus 2020 m.

d. įsakymu Nr. V1-

2 PRIEDAS

**REKOMENDUOJAMOS PROCENTINIO VERTĖS NETEKIMO KOEFICIENTO N_M
REIKŠMĖS**

Eil. Nr.	Apgadinti kėbulo elementai ir remonto darbai	Prekinės vertės netekimo koeficientas N_M %				
		Keičiant nauja	Remontuojant priklausomai nuo remonto sudėtingumo			
			BD1, R1, RS1	BD2, R2, RS2	BD3, R3, RS3	BD4
1.	Dugnas:					
1.1.	dugno panelis	–	0,2	0,3	0,5	–
1.2.	bagażinės dugno panelis	0,5	0,1	0,25	0,4	–
1.3.	lonžeronas, skersė ir kt standumo elementai	0,3	0,2	0,3	0,7	–
1.4.	slenkstis	1,0	0,4	0,6	0,8	–
2.	Priekis:					
2.1.	sparno purvasaugis (arka)	0,4	0,1	0,25	0,5	–
2.2.	priekinis skydas	0,5	0,2	0,75	1,5	–
2.3.	priekinis panelis	0,3	0,1	0,25	0,5	–
2.4.	lango panelis	0,3	0,1	0,25	0,5	–
2.5.	variklio gaubtas	–	0,2	0,4	0,6	–
2.6.	privirintas sparnas	0,3	0,1	0,25	0,5	–
2.7.	prisuktas sparnas	–	0,1	0,25	0,5	–
3.	Kėbulo šonas:					
3.1.	šoninis panelis su galiniu sparnu	0,5	0,2	0,7	1,5	–
3.2.	statramstis	0,3	0,1	0,3	0,5	–
3.3.	rato arka	0,2	0,1	0,25	0,5	–
3.4.	durys	–	0,1	0,4	0,6	–
4.	Galinė kėbulo dalis:					
4.1.	galinis panelis	0,2	0,1	0,3	0,5	–
4.2.	galinė lentyna	–	0,1	0,25	0,5	–
4.3.	bagażinės dangtis	–	0,1	0,3	0,5	–
4.4.	galinis sparnas	0,3	0,1	0,25	0,5	–
5.	Stogas:					
5.1.	stogo panelis	0,5	0,3	0,6	0,8	–
5.2.	nutekėjimo latakas	0,2	–	0,1	0,2	–
5.3.	šoninis stogo panelis	0,2	–	0,1	0,2	–
6.	Kėbulo persikreipimo šalinimas	–	0,5	1,0	1,5	1,8
7.	Kėbulo elementų dažymas:					
7.1.	vieno išorinio elemento dažymas			iki 1		
7.2.	dažant kiekvieną kitą elementą			Pridedama 0,3		

Pastaba: bendras koeficientas neturi būti didesnis kaip 2

**REKOMENDUOJAMOS TRANSPORTO PRIEMONĖS LIKUSIŲ, NESUGADINTŲ
ATSKIRŲ DALIŲ PROCENTINĖ IŠRAIŠKA BENROJE TRANSPORTO PRIEMONĖS
VERTĖJE**

Lengvasis ir jo bazės krovininis M1 ir N1		Priekiniai varomi	Galiniai varomi	4×4 – SUV (nepriklausoma pakaba)	4×4 (monolitiniai tiltai)
Variklis be įrangos	Variklio galvutė (-ės) (komplektas)	5	5	5	5
	Variklio blokas (komplektas)	11	11	11	11
	Variklio karteris ir alyvos siurblys	2	2	2	2
	IŠ VISO:	18	18	18	18
Variklio įranga	Aušinimo sistema	1	1	1	1
	Degalų tiekimo sistema	1	1	1	1
	Išmetimo sistema	1	1	1	1
	Oro tiekimo sistema	1	1	1	1
	Variklio elektros įranga	1	1	1	1
	IŠ VISO:	5	5	5	5
Pavarų dėžė	Pavarų dėžės korpusas		3		
	Sankaba/hidrotransformatorius		3		
	IŠ VISO:		6		
Pavarų blokas	Pagrindinis korpusas	5		4	3
	Sankaba/hidrotransformatorius	2		3	2
	Kairės pusės šoninės pavaros (pusašiai)	1,5		1	1
	Dešinės pusės šoninės pavaros (pusašiai)	1,5		1	1
	IŠ VISO:	10		9	7
Priekinė pakaba	Pakabos rėmas (sija)	1	1		
	Kairės pusės pakaba	2	2		
	Dešinės pusės pakaba	2	2		
	IŠ VISO:	5	5		
Priekinis tiltas	Tilto sija (korpusas, rėmas)			1	1
	Reduktorius:				2
	Priekinis kardaninis velenas				1
	Kairės pusės pavara su pakaba			2	1,5
	Dešinės pusės pavara su pakaba			2	1,5
	IŠ VISO:			5	7
Galinė pakaba	Pakabos rėmas (galinės pakabos sija)	2			
	Kairės pusės pakaba:	1			

	Dešinės pusės pakaba:	1					
	IŠ VISO:	4					
Galinis tiltas	Tilto sija (korpusas)		1	1			1
	Reduktorius:		2	2			2
	Kardaninis velenas:		1	1			1
	Kairės pusės pavara su pakaba		2	1,5			1,5
	Dešinės pusės pavara su pakaba		2	1,5			1,5
	IŠ VISO:		8	7			7
Likusios dalys	Aktyvios ir pasyvios saugumo sistemos ir jų elementai	2,5	2,5	1,5			1,5
	Komforto įranga	1	1	1			1
	El. prietaisai	2	2	1			1
	Vairo kolonėlė	2	2	2			2
	Kuro bakas	0,5	0,5	0,5			0,5
	Akumuliatorių baterija						
	IŠ VISO:	8	8	6			6
Kėbulas ir jo įranga		50	50	50			50
	IŠ VISO:	100	100	100			100
Mikroautobusai M2 ir M3		Priekis varomas	Galas varomas	4×4	Priekis varomas	Galas varomas	4×4
		Su rėmu			Be rėmo		
Variklis be įrangos	Variklio galvutė (-ės) (komplektas)	5	5	5	5	5	5
	Variklio blokas (komplektas)	10	10	10	10	10	10
	Variklio karteris ir alyvos siurblys	1	1	1	1	1	1
	IŠ VISO:	16	16	16	16	16	16
Variklio įranga	Aušinimo sistema	1	1	1	1	1	1
	DeGalų tiekimo sistema	1	1	1	1	1	1
	Išmetimo sistema	1	1	1	1	1	1
	Oro tiekimo sistema	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
	Variklio elektros įranga	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
	IŠ VISO:	4	4	4	4	4	4
Pavarų dėžė	Pavarų dėžės korpusas		2			2	
	Sankaba/hidrotransformatorius		2			2	
	IŠ VISO:		4			4	
Pavarų blokas	Pagrindinis korpusas	5		3	5		3
	Sankaba/hidrotransformatorius	2		2	2		2
	K pusės šoninės pavaros (pusašiai)	1,5		1	1,5		1
	D pusės šoninės pavaros (pusašiai)	1,5		1	1,5		1
	IŠ VISO:	10		7	10		7
Priekinė pakaba	Pakabos rėmas (sija)	2	2		2	2	
	Kairės pusės pakaba	2	3		2	3	
	Dešinės pusės pakaba	2	3		2	3	
	IŠ VISO:	6	8		6	8	
Priekinis tiltas	Tilto sija (korpusas)			1			1
	Reduktorius:			2			2
	Priekinis kardaninis velenas:			1			1
	Kairės pusės pavara su pakaba			1,5			1,5

	Dešinės pusės pavara su pakaba				1,5			1,5	
	IŠ VISO:				7			7	
Galinė pakaba	Pakabos rėmas (galinės pakabos sija)	3			3				
	Kairės pusės pakaba	1			1				
	Dešinės pusės pakaba	1			1				
	IŠ VISO:	5			5				
Galinis tiltas	Tilto sija (korpusas)		1	1		1	1		
	Reduktorius		2	2		2	2		
	Kardaninis velenas		1	1		1	1		
	Kairės pusės pavara su pakaba		2	1,5		2	1,5		
	Dešinės pusės pavara su pakaba		2	1,5		2	1,5		
	IŠ VISO:		8	7		8	7		
Likusios dalys	Aktyvios ir pasyvios saugumo sistemos ir jų elementai	1,5	2,5	1,5	3	4	3		
	Komforto įranga	1	1	1	2	2	2		
	El. prietaisai	1	1	1	1	1,5	1		
	Vairo kolonėlė	2	2	2	2,5	2	2,5		
	Kuro bakas	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5		
	IŠ VISO:	6	7	6	9	10	9		
Rėmas	3	3	3						
Kėbulas ir jo įranga	50	50	50	50	50	50	50		
	IŠ VISO:	100	100	100	100	100	100		
N1, N2 kategorija	Priekis varomas	Galas varomas		Priekis varomas		Galas varomas			
	Bortinis	Furgonas	Bortinis	Furgonas	Bortinis	Furgonas	Bortinis	Furgonas	
		Su rėmu				Be rėmo			
Variklis be įrangos	Variklio galvutė (-ės) komplektas)	8	9	8	9	8	9	8	9
	Variklio blokas (komplektas)	12	12	12	12	12	12	12	12
	Variklio karteris ir alyvos siurblys	1	1	1	1	1	1	1	1
	IŠ VISO:	21	22	21	22	21	22	21	22
Variklio įranga	Aušinimo sistema	1,5	1	1,5	1	1,5	1	1,5	1
	Degalų tiekimo sistema	1	1	1	1	1	1	1	1
	Išmetimo sistema	1	1	1	1	1	1	1	1
	Oro tiekimo sistema	1	0,5	1	0,5	1	0,5	1	0,5
	Variklio elektros įranga	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
	IŠ VISO:	5	4	5	4	5	4	5	4
Pavarų dėžė	Pavarų dėžės korpusas			3	2			3	2
	Sankaba/hidrotransformatorius			3	3			3	3
	IŠ VISO:	0	0	6	5	0	0	6	5
Pavarų blokas	Pagrindinis korpusas	5	5			5	5		
	Sankaba/hidrotransformatorius	2	2			2	2		
	Kairės pusės šoninės pavaros (pusašiai)	1,5	1,5			1,5	1,5		
	Dešinės pusės šoninės pavaros (pusašiai)	1,5	1,5			1,5	1,5		
	IŠ VISO:	10	10	0	0	10	10	0	0
Priekinė	Pakabos rėmas	3	2	3	2	3	2	3	3

	Variklio elektros įranga	1	1	1	1	1	1	1
	IŠ VISO:	5	5	5	5	5	5	5
Pavarų dėžė	Sankaba/hidrotransformatorius	3	3	3	3	3	3	3
	perjungimo mechanizmas	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
	Korpusas	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
	IŠ VISO:	5	5	5	5	5	5	5
Priekinė pakaba	Pakabos rėmas (sija)	2	2	2	2	2	2	2
	Kairės pusės pakaba	3	3	3	2,5	2,5	3	3
	Dešinės pusės pakaba	3	3	3	2,5	2,5	3	3
	IŠ VISO:	8	8	8	7	7	8	8
Galinis tiltas	Tilto sija (korpusas)	3	3	3	2	2	3	3
	Reduktorius	5	5	5	4	4	5	5
	Kardaninis velenas	1	1	1	1	1	1	1
	Kairės pusės pavara su pakaba	2	2	2	2	2	3	2
	Dešinės pusės pavara su pakaba	2	2	2	2	2	3	2
	IŠ VISO:	13	13	13	11	11	15	13
Papildoma ašis	Pakabos rėmas (sija)		1	1		1		1
	Kairės pusės pakaba		2	2		1,5		2
	Dešinės pusės pakaba		2	2		1,5		2
	IŠ VISO:	0	5	5	0	4	0	5
Likusios dalys	Vairo kolonėlė	4	4	5	3	3	5	5
	Žibintai, oro rezervuarai, akumuliatoriai	5	6	7	4	4	6	6
	Kuro bakas	4	4	5	3	3	5	5
	Pakrovimo įrenginys	6						
	Šaldymo agregatas				9	9		
	IŠ VISO:	19	14	17	19	19	16	16
Rėmas		6	6	9	6	6	10	10
Kabina	Kairė pusė	5	5	5	5	4	6	5
	Dešinė pusė	5	5	5	5	4	6	5
	Priekinė dalis	4	4	4	4	3	5	4
	Galinė siena, stogas	2	2	2	1	1	2	2
	įranga (sėdynės)	2	2	2	1	0,5	1	1
	Prietaisų skydas, panelis	2	2	2	1	0,5	1	1
	IŠ VISO:	20	20	20	17	13	21	18
Krovinių dėžė/ anstatas		6	6	0	14	14		
IŠ VISO:		100	100	100	100	100	100	100

	Motociklai L kategorija	iki 125 ccm	126 iki 500 ccm	virš 500 ccm	keturratis
Variklis be įrangos	Cilindrų bloko galvutė	4	5	5	5
	Cilindrų blokas	8	8	7	8
	Sankaba, pavaros mechanizmas (dėžė, variatorius)	13	13	14	10
	IŠ VISO:	25	26	26	23
Variklio įranga	Aušinimo sistema	1	1	2	1
	Degalų tiekimo sistema, karbiuratorius	2	2	2	2
	Išmetimo sistema	3	3	4	2
	Oro tiekimo sistema	1	1	1	1
	Variklio elektros įranga	1	1	1	1

	IŠ VISO:	8	8	10	7
Priekinė pakaba	Stovas amortizatorius (Šakės)	9	9	9	12
	Pakabos rėmas (posūkio mechanizmas)	2	2	2	1
	Priekinis ratas	4	4	4	6
	IŠ VISO:	15	15	15	19
Galinė pakaba	Pakabos rėmas (galinės pakabos svirtis), amortizatorius	9	9	8	14
	Galinis ratas	6	7	6	8
	IŠ VISO:	15	16	14	22
Likusios dalys	Žibintai	3	3	3	2
	El. prietaisai	1	1	1	1
	Vairo kolonėlė (rankenos, vairo traukės)	3	1	1	1
	Sėdynė, purvasaugiai	1	1	1	1
	Kuro bakas	4	4	4	4
	IŠ VISO:	12	10	10	9
Rėmas		25	25	25	20
	IŠ VISO	100	100	100	100

	O2, O3, O4 kategorija	Puspriekabė			Priekaba					
		Tentas	Kietašonė	Šaldytuvai	Tentas	Kietašonė	Šaldytuvai	Tentas	Kietašonė	Šaldytuvai
		3 ašys			3 ašys			2 ašys		
Priekinė pakaba	Kp amortizatorius, tamprusis elementas	1	1	1	1	1	1	2	2	2
	Dp amortizatorius, tamprusis elementas	1	1	1	1	1	1	2	2	2
	Sija	4	4	4	4	4	4	8	8	8
	Kp stabdžių dalis – stebulė, ratas	2	2	2	2	2	2	3	3	3
	Dp stabdžių dalis – stebulė, ratas	2	2	2	2	2	2	3	3	3
	IŠ VISO:	10	10	10	10	10	10	18	18	18
Galinė pakaba	Kp amortizatorius, tamprusis elementas	1	1	1	1	1	1	2	2	2
	Dp amortizatorius, tamprusis elementas	1	1	1	1	1	1	2	2	2
	Sija	4	4	4	4	4	4	8	8	8
	Kp stabdžių dalis – stebulė, ratas	2	2	2	2	2	2	3	3	3
	Dp stabdžių dalis – stebulė, ratas	2	2	2	2	2	2	3	3	3
	IŠ VISO:	10	10	10	10	10	10	18	18	18
Vidurinė pakaba	Kp amortizatorius, tamprusis elementas	1	1	1	1	1	1			
	Dp	1	1	1	1	1	1			

	amortizatorius, tamprusis elementas									
	Sija	4	4	4	4	4	4			
	Kp stabdžių dalis – stebulė, ratas	2	2	2	2	2	2			
	Dp stabdžių dalis – stebulė, ratas	2	2	2	2	2	2			
	IŠ VISO:	10	10	10	10	10	10			
Likusios dalys	Žibintai	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Purvasaugiai	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
	Atsarginis ratas (laikiklis)	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Atraminiai paneliai (galiniai)	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	Kairės pusės apsauga nuo palindimo	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25
	Dešinės pusės apsauga nuo palindimo	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25
	Prikabinimo įtaisai	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	IŠ VISO:	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Rėmas		30	25	20	30	25	20	25	20	15
Krovinių dėžė/ anstatas	Priekinė siena	3	3	1	3	3	1	3	3	1
	Galinės durys	6	7	6	6	7	6	5	7	6
	Kairės pusės šonas (komplektas)	8	10	4	8	10	4	8	10	4
	Dešinės pusės šonas (komplektas)	8	10	4	8	10	4	8	10	4
	Grindys (komplektas)	4	4	4	4	4	4	4	4	4
	Stogas	5	5	5	5	5	5	5	4	4
	Šaldymo agregatas (komplektas)			20			20			20
	IŠ VISO:	34	39	44	34	39	44	33	38	43
IŠ VISO:		100	100	100	100	100	100	100	100	

PATVIRTINTA

Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos
 direktoriaus 2020 m. d. įsakymu Nr. V1-

**REKOMENDUOJAMA KĖBULO DALIŲ VERTĖS PROCENTINĖ IŠRAIŠKA N
BENDROJE KĖBULO VERTĖJE**

Eil. Nr.	Dalies pavadinimas	Koeficientas N %
1.	Priekinis arba galinis bamperis	2
2.	Priekinis žibintas	2
3.	Radiatoriaus grotelės	1
4.	Posūkio žibintas	0,5
5.	Nuimamas sparnas	2,5
6.	Variklio gaubtas	4,5
7.	Priekinis stiklas	2
8.	Durys	4,5
9.	Galinis stiklas	1
10.	Bagażinės dangtis	3
11.	Galinis žibintas	1
